

Per Arne Tollefshagen

Amalie Skavang, kvinnelig fotograf med kort karriere

I tidligere årbøker har vi tatt for oss mannlige fotografer fra våre samlinger. I årets årbok vil vi presentere en ung kvinne fra Lille-Elvedalen som hadde en relativt kort karriere som fotograf, nemlig Amalie Skavang. Hun var Alvdals første fotograf.

Amalie Skavang var datter av prest Nils Skavang og kone Agnete, født Lunke. Faren var sogneprest i Lille-Elvedalen fra 1875 til 1895. Amalie ble født 27. oktober 1873 som nummer tre i søskenflokk. Da var faren hjelpeprest i Engerdal. Til slutt skulle hun få 8 søsken til sammen.

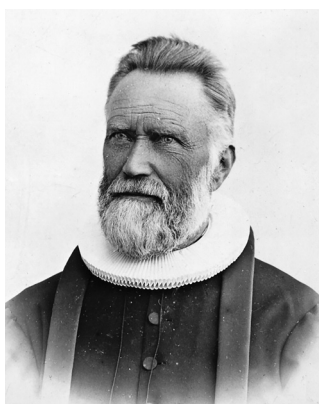
Amalie fattet tidlig interesse for fotografyrket, for allerede 17 år gammel reiste hun til Kristiania, som Oslo het da, for å gå i lære hos en erfaren fotograf som het Frederik J.G. Klem. Klem hadde fått sin utdannelse og lære i København og hadde nå sitt eget firma og var en velrenommert fotograf.

Det måtte ha vakt adskillig oppsikt at en ung 17-åring ville utdanne seg til fotograf, og spesielt at hun i tillegg var kvinne. Hun visste nok hva hun ville.

Men kvinnelige fotografer var ikke så uvanlig heller. Elen Schomragh reiste rundt i distriktet og tok mange bilder på



Selvportrett av Amalie Skavang
(MINØ.27520)



Portrett av prest Nils Skavang
(MINØ.021135)



Portrett av fru Agnete Skavang,
født Bergersdatter Lunke
(MINØ.021136)

siste del av 1870-tallet. Museet har mange bilder av henne. I det hele tatt har det forekommet ganske mange kvinnelige fotografer opp gjennom historien.⁽¹⁾

Etter at Amalie hadde gått i lære i Kristiania kom hun hjem til Lille-Elvedal, og vi går ut fra at hun da bodde på prestegården. Hvor hun hadde atelier vet vi ikke, men kanskje i prestegården. Ellers så fotograferte hun mye utendørs.

Vi vil presentere noen bilder fra hennes produksjon i denne artikkelen. Det mest ikoniske bildet som nok veldig mange kjenner til, er det hun tok fra Grimshaugen mot Steia. Bildet er tatt rundt 1890.

Ola Nyeggen skriver i sin artikkel om henne i boka «Fotografenes historie i Alvådal og Nord-Østerdalen» at hun viser kunstneriske anlegg og kan sin kjemi da negativene holder seg veldig godt, selv etter over 100 år. Mange av bildene er av meget god teknisk kvalitet, så Nyeggen mener at mange av bildene er tatt med kamera med glassnegativ for 13x18 cm.

Hun tok mange portretter av folk både i Lille-Elvedalen og også i Folldalen.

Signaturen hennes var «A. Skavang – L. Elvedalen».

Hun fikk en kort karriere som fotograf. I 1897 giftet hun seg nemlig med bergingeniør Carl Olav Bernhard Damm (1868-1943), og forlot dermed Lille-Elvedal. De fikk en datter i 1899 som døde da hun bare var 5 år. Hun hadde navnet Aagot. Amalie sluttet å fotografere og ble med sin mann rundt omkring på anlegg i Kongsberg, Røros, Tromsø og Trondheim. I stedet begynte hun å studere geologi, studier som hun avsluttet mens de bodde i Trondheim.

Etter at paret ble pensjonister flyttet ekteparet Damm til eiendommen Ekenæs, på Nes på Helgøya, som de tok over etter hennes far. Her brukte Amalie mye av

tiden på å male porselen og pleie omgang med slekt og venner.

Amalie Skavang Damm døde på Nes 4.oktober 1971, 98 år gammel.

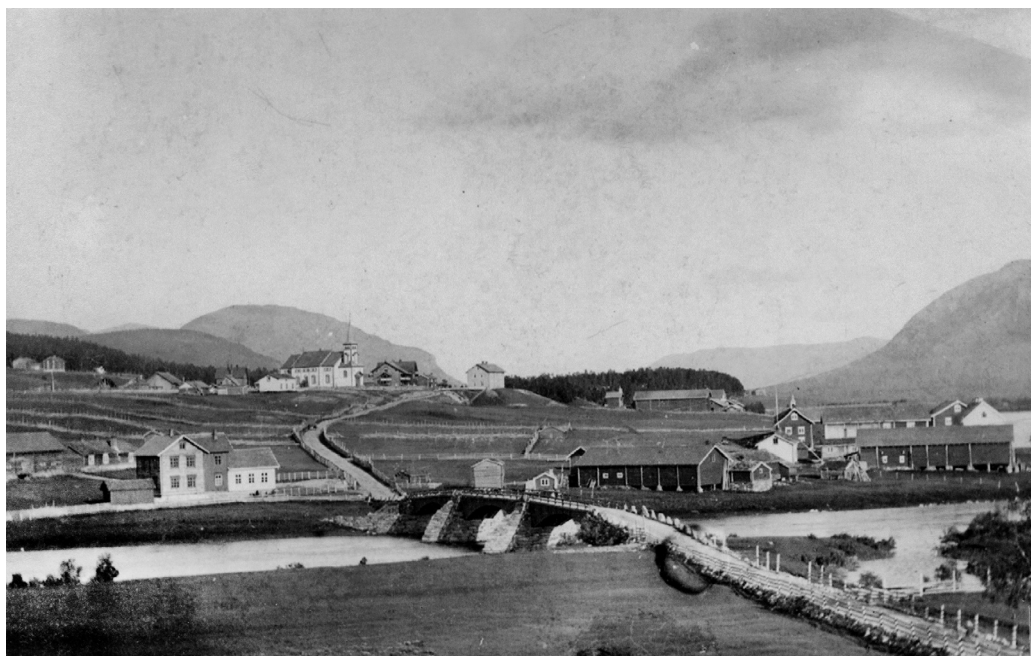
Hennes bror Halvor, som døde i 1979, ordnet det slik at alle bildene som hørte til Alvådal ble levert til «Bygdefolkets eige familiealbum» ved Odd Sevilhaug. Disse bildene blir i dag oppbevart på Alvådal bibliotek.

Alle bildene i artikkelen er fra Anno Musea i Nord-Østerdalens fotoarkiv.

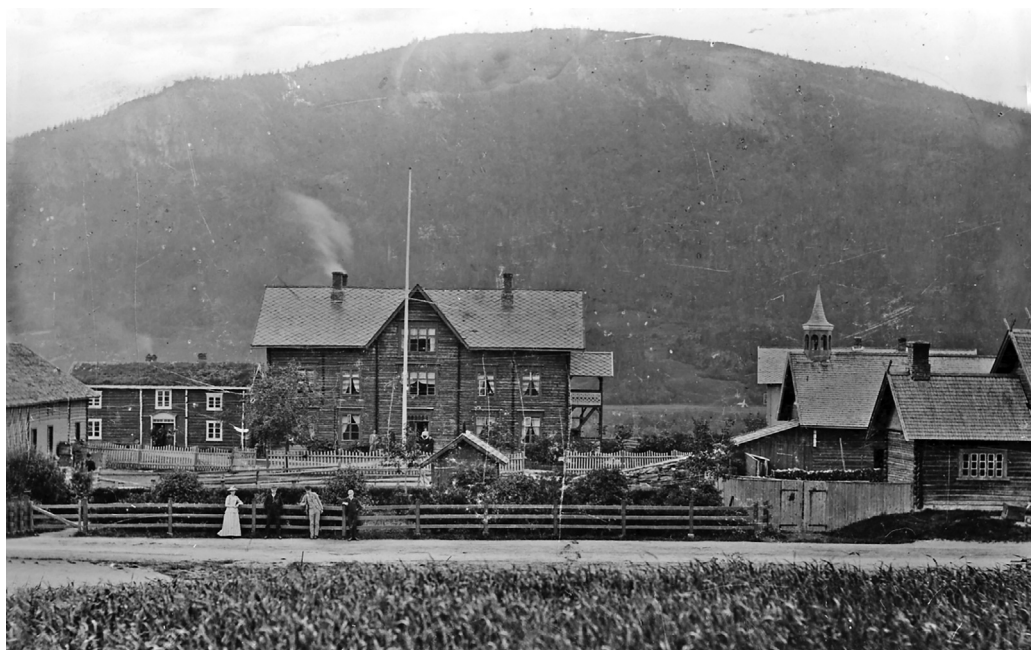
Kilder:

- Ola Nyeggen (2000): «Fotografenes historie i Alvådal og Nord-Østerdalen»
- Kirkebok for Rendalen 1867-1877
- Folketellingene 1875, 1900 og 1910
- Note 1:

<https://www.idunn.no/doi/full/10.18261/issn.2464-2525-2021-01-02>



Utsikt fra Grimshaugen (MINØ.130892)



Steien Hotell ca. 1890, Lille Elvdalen (MINØ.045929)



Bilde fra Follia. Lensmann Thoresen på vei hjem etter en tur til Follidal i 1890 (MINØ.045158)



Selskap i prestegården (MINØ.025183)



Familien Skavang (MINØ.130893)



Tobias Lien med familie (MINØ.021103)



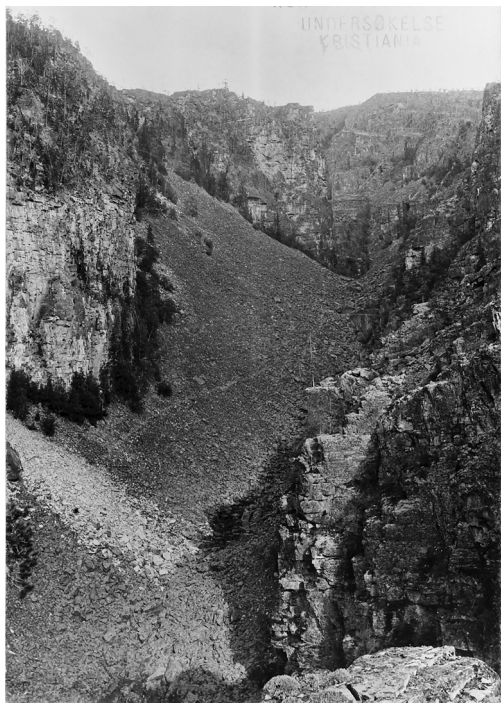
Portrett av ekteparet Ingeborg og Jens Øien,
Bellingmo (MINØ.039050)



Portrett av mor og datter (MINØ.131244)



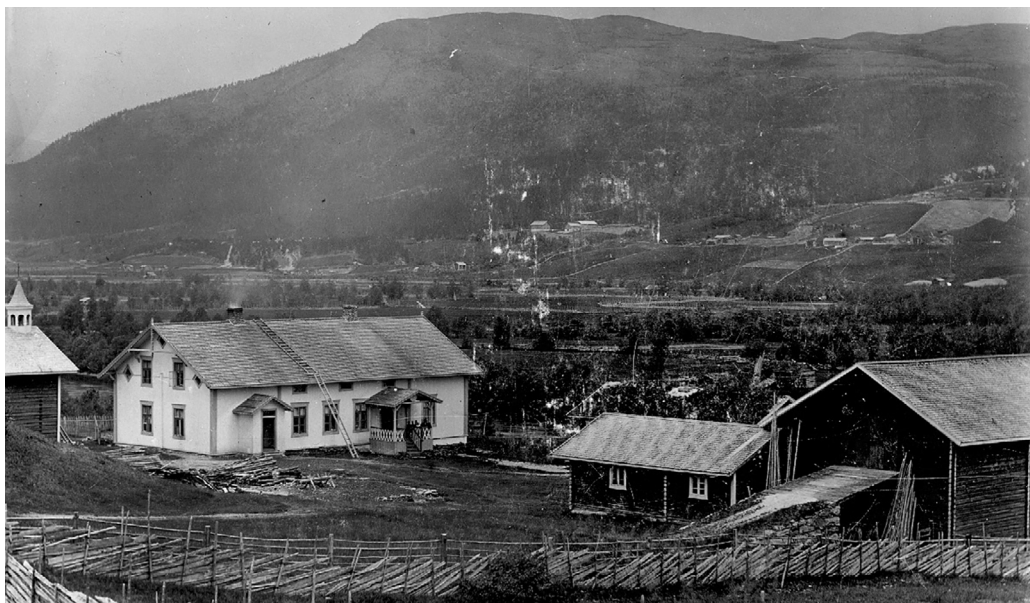
Bryllupsbilde av Amalie Skavang og Carl Olav Bernhard Damm (MINØ.029201)



Bilde fra Jutulhogget. Dette bildet er nok tatt på oppdrag av mannen Carl som var bergingeniør. Har påstemplet Norges Geologiske Oppmålinger. (MINØ.043638)



Amalie Skavang ved Nes kirke i 1971.(MINØ.131245)



Alodal Prestegård (MINØ.131259)



Alvdal kirke (MINØ.131262)



Vinterbilde av Husan (MINØ.131267)



Dalsetran i Einunndalen (MINØ.131273)



Stabburet i Prestgarden (MINØ.13127)



Steimoen (MINØ.131277)



Symaskinkurs (MINØ.131278)